

Umělá inteligence: 7. Vědci využívají AI k překladu Bible do velmi vzácných jazyků

Celý článek si můžete nechat přečíst umělou inteligencí:

[responsivevoice_button buttontext="Přehrát článek" voice="Czech Female"] Umělá inteligence
[/responsivevoice_button]

Umělá inteligence

Vědci využívají umělou inteligenci k překladu Bible do velmi vzácných jazyků

Jejich cílem je zaměřit se na "jazyky s velmi malými počty jejich uživatelů, které nejsou ani v první pětistovce světových jazyků".

Ze 7 100 existujících jazyků byla Bible přeložena do více než 700, což z ní činí nejpřekládanější knihu na světě. Přesto zbývající jazyky – mnohé z nich jsou velmi vzácné – trápí překladatele Bible již celá desetiletí. Dva vědci hledají nové pokroky v oblasti umělé inteligence, které by jim pomohly tuto mezeru překonat.

“Chceme se dostat ke všem jazykům na zemi; cílem je dostat se ke všem,” řekl Joel Mathew, výzkumný inženýr, který spolu s Ulfem Hermjakobem nedávno spustil Greek Room, technologii poháněnou umělou inteligencí, jež má pomoci zefektivnit vysoce technický proces biblického překladu.

Díky kombinaci Hermjakobových dlouholetých zkušeností s technologiemi zpracování přirozeného jazyka a Mathewových znalostí z oboru překladu Bible vyvinuli tito dva výzkumníci z USC Information Sciences Institute technologii s cílem zaměřit se na “jazyky s velmi malým množstvím uživatelů, které nejsou ani v první pětistovce světových jazyků,” řekl Mathew.

Greek Room obsahuje tři hlavní nástroje: kontrolu pravopisu, kontrolu souvětí, která zajišťuje konzistenci překladu, a Wildebeest, který slouží k odhalení nesprávných znaků v písmu.

Joel Mathew. Foto: USC

Oba vědci se seznámili v roce 2015, kdy Mathew nastoupil na USC, aby dokončil magisterské studium informatiky. Tam se s Hermjakobem seznámil v oddělení umělé inteligence Ústavu informačních věd. Sblížila je společná vášně pro jazyky a křesťanská víra.

Mathew, syn dvou překladatelů Bible, na vlastní kůži pozoroval obtíže, které s sebou přináší ruční překládání místními členy církve. Ve svém rodném městě, v Novém Dillí, si dělal poznámky o všech úkolech, které by mohla zvládnout technologie.

Kontrola pravopisu obvykle vyžaduje mnoho lidí a času, vysvětlil. V souvislosti s překlady do vzácných jazyků jsou kvalifikovaní pouze členové místního sboru, kteří nemají k dispozici technologie, jež by jejich práci podpořily.

“To nejsou triviální problémy, jsou to velmi těžké problémy. Velké společnosti však nemají zájem je

řešit; není to jejich obchodní model, aby se zaměřovaly na velmi vzácné jazyky," řekl.

Když se s ním Mathew podělil o některé problémy, s nimiž se indiští překladatelé potýkají na místě, Hermjakob se chopil příležitosti.

"Vždycky jsem měl pocit, že v určitém okamžiku bych mohl své schopnosti uplatnit ve víře," řekl Hermjakob, který získal doktorát z informatiky na Texaské univerzitě.

Mathew a Hermjakob chtějí svým projektem pracovat na jazycích, které ani nemají psaný systém, gramatické kódy, slovníky nebo kontrolu pravopisu.

Ulf Hermjakob. Foto: USC

"Přemýšlíme o jazycích, jako je ujurština nebo oromština (oromštinou se mluví v Etiopii a severní Keni)," řekl Hermjakob.

Nedávno se na ně obrátil indický konzultant, který se konkrétně zajímal o nástroj pro kontrolu pravopisu a kontrolu souvětí pro překlad Bible do jazyka kolami, kterým se mluví v západní Indii a který čítá 130 000 rodilých mluvčích.

The Greek Room také doufá, že změní tradiční model překladu Bible. Historicky překládali západní misionáři, kteří mohli za svůj život pracovat maximálně na dvou jazycích, vysvětlil Hermjakob. V rámci projektu Greek Room oba výzkumníci podporují model řízený místním sborem.

"Místní sbory a místní jazykové komunity žádají o překlady Bible v jazyce jejich srdce," vysvětlil Mathew a dodal, že ve vícejazyčném kontextu je jazykem srdce ten, ve kterém lidé vyjadřují své nejhlubší pocity a který je obvykle jejich rodným jazykem.

Tato první verze Greek Room se zaměřuje na kontrolu kvality, aby překladatelé mohli upřednostnit jiné úkoly, které vyžadují více úsudku, jako například najít způsob, jak přeložit pojem, který v daném jazyce neexistuje. Ve své další verzi chtějí oba výzkumníci, aby nástroj navrhoval lepší překlady.

Nyní, když jsou jejich kódy a data k dispozici na GitHubu, doufají, že další uživatelé začlení jejich výzkum do svých nástrojů a budou je dále inovovat.

Jejich iniciativa, kterou podporuje organizace *Wycliffe Bible Translators USA*, je součástí širšího programu řízeného organizací *Every Tribe, Every Nation*, která doufá, že do roku 2033 bude Písmo dostupné ve všech jazycích.

Fiona André

[Religion News Service](#)

Fiona André

Fiona André

Fiona André je novinářka z New Yorku. Zabývala se náboženstvím pro *Le Monde* v Paříži, jejím rodném městě. Je postgraduální studentkou na *Columbia University School of Journalism*. Zajímá se o politiku, náboženství a zahraniční záležitosti. Je autorkou v Religion News Service.

-tep-

Můžete také navštívit naši facebookovou stránku [Baptisté - Síť víry](#) nebo facebookovou skupinu [Zpravodaj Baptisté - Síť víry](#)